

Frans Timmermans

Melkveehouder Frans Timmermans is van huis uit een echte holsteinliefhebber. Puur uit economische overwegingen koos hij echter voor inkruisen met andere rassen.

Leeftijd	61
Aantal koeien	900
Aantal ha	740 ha
Productie	9300 en 3,56% eiwit

Frans Timmermans

De koeien worden gemolken in een 2x20-stands melkstal

De droge koeien verblijven in een grote uitloop. Het melkvee heeft veel frisse lucht in de hoge, open ligboxenstal

Melk verkopen via tussenhandel maakt Frans Timmermans minder afhankelijk van melkprijs

Zelfredzame koeien

De Nederlandse melkveehouder Frans Timmermans groeide in Duitsland in bijna veertig jaar tijd naar een bedrijf met 900 melkkoeien. De veelkleurige koppen verraden duidelijk de inzet van andere rassen in het fokbeleid. Timmermans: 'Ik ben een liefhebber van holstein, maar economisch gezien heb je meer aan een zelfredzame koe.'

tekst **Jorieke van Cappellen**

De Duitse taal gaat de van oorsprong Nederlandse melkveehouder Frans Timmermans inmiddels beter af dan het Nederlands. Al in 1974 emigreerde de ondernemer naar Oost-Duitsland. In de loop van de jaren groeide zijn melkveebedrijf uit van 50 tot 900 melkkoeien. Rondom het voormalige staatsbedrijf ligt 520 hectare grond in eigendom voor voederwinning en akkerbouw. 'In Duitsland is het eigenlijk gebruikelijker om land te pachten,' vertelt Timmermans, 'maar als de pachtijd is verstreken, raak je ook het land kwijt. Ik zie landeigendom daarom juist als een duurzame investering.' Timmermans melkt dagelijks ongeveer 30.000 liter melk. De melkveehouder is bewust geen lid van een zuivelcoöperatie. 'De melk gaat via tussenkomst van een melkhandelaar naar de zuivelfabriek', legt Timmermans uit. 'Dat maakt me een stuk minder afhankelijk van de melkprijs die zuivelcoöperaties geven. Ik zeg altijd: ik lever geen melk, maar ik verkoop melk.'

De melkprijs via de tussenhandel ligt volgens Timmermans ongeveer anderhalve eurocent boven de gangbare melkprijs. 'We willen groeien naar duizend koeien, om dagelijks een volle tankwagen melk te kunnen leveren. Zuivelfabrieken nemen een dergelijke hoeveelheid graag af en dat maakt je onderhandelingspositie sterker.'

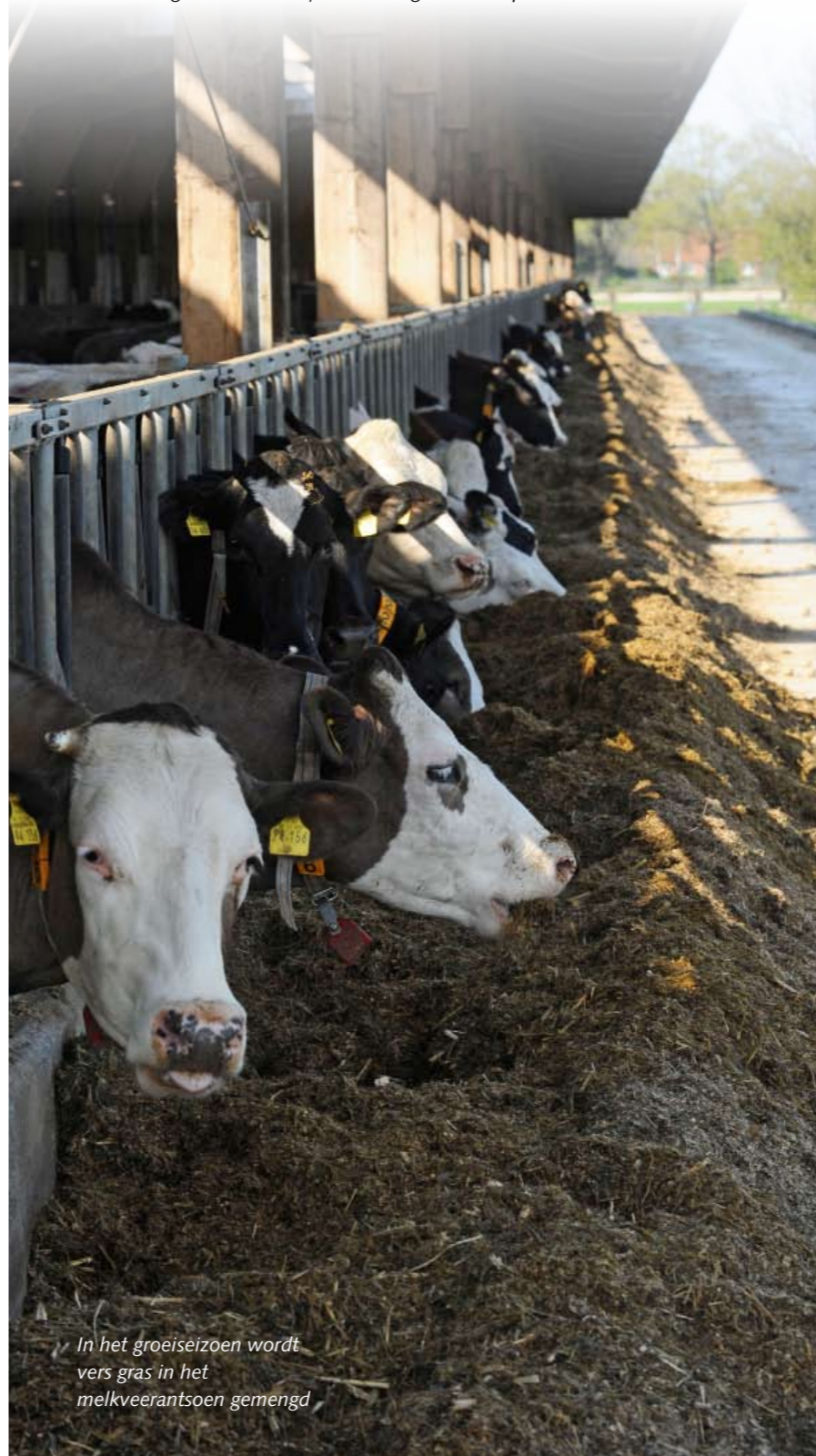
Eenvoudige ligboxenstal

Op een zo economisch mogelijke manier melken, dat is de visie van Timmermans in een notendop. Zo is de ligboxenstal voor het melkvee, bestaande uit slechts een spantconstructie en een dak met open nok, eenvoudig, maar doelmatig. 'Meer dan een dak boven het hoofd, een ligbox en goed voer heeft een koe niet nodig om melk te geven', aldus Timmermans. Het rantsoen van het melkvee bestaat voor 50 procent uit gras en 50 procent uit mais, aangevuld met raapschroot, tarwegistconcentraat en 5 kilogram voeraardappelen. Door de grote

huiskavel kan Timmermans gemakkelijk vers gras aan het voerhek verstrekken. 'Vanwege de doorgaans hogere vsm-waarde van vers gras mengen we vers gras in zodra het groeiseizoen begint.' Op het werken tien medewerkers die in ploegdiensten voeren, verzorgen en melken. Het bedrijf levert para-tbc-vrije melk en daarom is de personeelsverdeling strikt. 'In verband met mogelijke para-tbc-besmetting mogen de medewerkers op het melkvee niet bij het jongvee werken, daar hebben we aparte mensen voor. Daarnaast krijgen de kalveren kunstmelk om de kans op besmetting te minimaliseren.'

Kruisingsexperiment

Timmermans vindt het belangrijk dat de dieren snel aan de melk komen. 'Jongvee opfok is duur', aldus de veehouder. Bij wijze van experiment begon Timmermans daarom acht jaar geleden met het insemineren van pinken met jersey's. De dieren kalfden al op een leeftijd van 20 maanden vlot af van lichte kalfjes. 'Om meer maat terug te fokken insemineerden we de jerseykruisingen vervolgens met montbéliardestieren.' Volgens Timmermans ondervonden de kruislingen opvallend weinig gezondheidsproblemen. De dieren waren vruchtbaarder, hadden minder klauwproblemen en ook kwamen stofwisselingsziekten als melkziekte weinig voor. Voor Timmermans een reden om door te gaan met het kruisen. Het kruisen was voor Timmermans een puur economische keuze. 'Voor het mooie doe ik het niet. Ik ben van huis uit een echte holsteinliefhebber, maar met een minder luxe stal en veel vreemde arbeid is het prettiger om met meer zelfredzame koeien te werken. Holsteinkoeien zijn niet zelfredzaam', zo stelt Timmermans, die aangeeft dat de kruislingen praktisch nooit een veearts hoeven te zien. 'We hebben jaarlijks wel wat gevallen met bijvoorbeeld een lebmaagdraaiing, opvallend genoeg is dat altijd bij holsteins.'

In het groeiseizoen wordt vers gras in het melkveerantsoen gemengd

Timmermans past naast montbéliardestieren ook Zweeds-roodbont- en fleckviehstieren toe op zijn veestapel. Hoewel dit inseminatiebeleid wat willekeurig klinkt, is het dat volgens Timmermans niet. 'Je moet kijken welk ras wat kan toevoegen. We hebben ook wel geëxperimenteerd met brown swiss, maar deze gaven doorgaans wat zware geboorten. Door een zware geboorte ben je de halve lactatie al kwijt.'

Uier aandachtspunt kruislingen

Timmermans kiest van elk ras de beste stieren. 'Dat sperma is weliswaar duurder, maar het is wel een investering in kwalitatief goede genetica.' Timmermans kiest momenteel voor stieren als Peterslund, Redon, Triumph en Gunnarstorp, maar ook voor holsteinstieren als Curtis en Kylian. 'Voor de vierde generatie van kruislingen grijpen we bewust weer terug naar holstein. Soms ook bij de vijfde generatie. Holsteins blijven onmisbaar voor een goede melkgift.' De uier blijft een aandachtspunt bij kruislingen. 'Met name de ophangband is soms zwak. Ook dit is een reden waarom we holstein blijven inzetten. Met een goede uier en ophangband gaat een koe zo een lactatie langer mee.' Ondanks dat kruislingen volgens Timmermans wat laatrijp zijn, insemineert de veehouder de gekruiste pinken op een leeftijd van 14 tot 15 maanden, waardoor ze jong aan hun eerste lactatie beginnen. De koeien behalen een productie van 9300 liter per koe en bereiken een levensproductie van ruim 27.000 kg melk. De veestapel doet daarmee weinig onder voor een gemiddeld holsteinkoppel.

Chique type

Inmiddels bestaat 95 procent van de veestapel van Timmermans uit kruislingen. Ook in de jongveestal zijn kleurrijke koppels dieren te vinden. Ondanks de grootte van de veestapel somt de ondernemer bij de koeien en de jonge kalveren uit het blote hoofd de afstammingen van de individuele dieren op. 'Ik kijk nog altijd met een holsteinoog naar kruislingen', zegt Timmermans. 'Een koe mag body hebben voor meer kracht. Maar die kracht is alleen nodig voor het produceren van melk, niet voor het produceren van vlees.' Bij een stevig, maar sierlijk kalf van Peterslund blijft hij staan. 'Het chique type', vindt Timmermans. 'Stevig gebouwd, maar niet grof of dik. Zo zie ik ze graag. Dit soort dieren past goed binnen mijn visie op de kruisingsfokkerij.'